

ALLAHOVA MILOST JE NEIZMJERNA – JUNUS, A.S.

Priprema za nastavni čas islamske vjeronauke

Imamović AMRA

UDK 372.828:37.011.33(045)

DOI: <http://dx.doi.org/10.26340/muallim.v18i72.1623>

SAŽETAK: Jedan od najvećih izazova savremene pedagogije jeste omogućiti uvjete za razvijanje kreativnosti u školi, s ciljem da škola postane mjesto koje će pripremiti učenike za aktivan rad i sudjelovanje u društvu. Nastava islamske vjeronauke je kompetentan odgojni prostor u kojem se nesmetano može razvijati kreativnost učenika. U ovom radu predstavljena je nastavna priprema obrade novog nastavnog sadržaja na času islamske vjeronauke za šesti razred osnovne škole. Priprema sadrži informacije o oblicima rada, nastavnim metodama i sredstvima, te ciljevima i zadacima ove nastavne jedinice. Takođe je prikazana makroartikulacija i mikroartikulacija nastavnog časa sa detaljnim uputama za njegovu realizaciju i priložima. Ovaj rad sa velikom interakcijom ostalih predmeta nudi mogućnosti kreativnog osmišljavanja i realizacije nastave.

Ključne riječi: islamska vjeronauka, nova nastavna jedinica, Junus a.s.

Priprema za nastavni čas

Nastavnik:	Amra Imamović
Nastavni predmet:	Islamska vjeronauka
Školska godina:	2016/2017.
Datum realizacije časa:	23.3.2017.godine
Razred:	VI ₂
Redni broj časa:	25.
Tematska oblast:	Istraj i kad ti je teško
Nastavna jedinica:	Allahova milost je neizmjerena – Junus, a.s.,
Tip časa:	Obrada nove nastavne jedinice
Nastavne metode i tehnike:	Razgovor, prezentacija, kviz znanja (barka znanja), igrokaz
Nastavna sredstva i pomagala:	Osnovna sredstva, projektor, laptop, projekciono platno, magneti, koverta, puzzle, ljepljivo, kartice za barku znanja, nastavni listić, hamer, držač papira
Oblici rada:	Frontalni, individualni, grupni oblik rada, rad u paru
Korelacija s drugim predmetima:	Bosanski jezik, likovna kultura, muzička kultura, engleski, historija, geografija, biologija

Cilj časa je:

Usvajanje znanja o prevazilaženju životnih teškoća i iskušenja kroz primjer Allahovog, dž.š., poslanika Junusa, a.s.,

Razvijati kod učenika moralne ljudske osobine te ukazati na važnost posjedovanja vrline istrajavanja u svakodnevnom životu,

Afirmisanje učenika na međusobno pomaganje u prevazilaženju poteškoća na koje naiđu.

Zadaci časa:

a) Duhovni:

- Razvijati kod učenika ljubav prema Allahu, dž.š., kao Stvoritelju i Gospodaru svega što je stvorio
- Izgrađivati kod učenika svijest da Allah, dž.š., sve s razlogom daje pa s razlogom daje i razna iskušenja i teškoće u ljudskim životima
- Razvijati sposobnost pravilnog ponašanja u životnim poteškoćama i vrednovanja vlastitog odnosa prema životnim teškoćama
- Afirmisati kod učenika potrebu za obraćanjem Allahu, dž.š., i traženje pomoći od Allaha, dž.š., te oslanjanje na Allahovu milost

b) Odgojni:

- Primjerom Allahovog, dž.š., poslanika Junusa, a.s., razvijati pozitivne i moralne osobine kod učenika kao što je istrajnost, iskrenost, dobrodušnost, poslušnost, plemenitost
- Poticati učenike na ljubav i zahvalnost Allahu, dž.š., te izgrađivati uvjerenje kod učenika da se u životnim teškoćama obraćamo Allahu, dž.š.,
- Formiranje i razvoj svijesti da se sve dešava s razlogom i da trebamo ustrajavati u rješavanju životnih teškoća
- Razvijati samostalnost i želju za samostalnim istraživačkim radom na polju islama, razvijati osjećaj za rad red i disciplinu, za harmoniju kao i smisla za lijepo i njegovanje lijepog

c) Obrazovni:

- Upoznavanje učenika sa islamskim stavom istrajavanja i upornosti
- Stjecanje znanja o kur'anskim porukama koje govore o poslušnosti i istrajavanju
- Proširiti znanje o Božijim Poslanicima (Junusu, a.s., i njegovom narodu)
- Usvajati nove riječi i obogatiti svoj rječnik
- Kartografskim prikazom upoznati djecu o osnovnim obilježjima vremena u kojem je djelovao Junus, a.s.,
- Upoznati se i usvojiti znanje o razvoju civilizacije za vrijeme Junusa, a.s.,

d) Funkcionalni:

- Razvijanje psihofizičkih osobina i sposobnosti: perceptivnih (senzornih, uočavanje i prepoznavanje), mentalnih (intelektualnih, pamćenje i reprodukcija naučenog) i komunikativnih (izražajnih bogaćenje učeničkog vokabulara- rječnika)
- Pospješivanje i unapređenje analitičkog, kritičkog, uzročno-posljedičnog i sintetičkog mišljenja
- Pobuđivanje kooperativnosti, kreativnosti i originalnosti kroz timski oblik rada, multimedijalne sadržaje, motivacija i pobuđivanje pažnje, radoznalosti i interesa putem zadataka interesantnog i kreativnog karaktera
- Razvijati sposobnost uočavanja veze među sadržajima u okviru predmeta vjeronauke sa historijom i geografijom kao i sa ostalim predmetima

Ključni pojmovi:

istrajnost, Tigris, Niniva, poteškoće, Allahova milost

Izvori:

- Kur'an sa prevodom
- Udžbenik Vjeronauke za šesti razred osnovne škole: Emina Grabus i Muamera Bašić

- Kur'anske pripovijesti, Metodčki priručnik za nastavu: Refik Čatić, Ružica Razum
- Internet – ilustracije o Joni (Junusu, a.s.)

Analička artikulacija nastavnog časa

Uvodni dio časa (10 minuta)

- Čas započinjemo učenjem Euze, Bismille te dova "Rabbi jessir" i "Rabbi zidni ilma."
- Nakon proučenih dova poselamit ću sve prisutne i predstaviti goste koji će prisustvovati času, nakon čega slijedi igrokaz kao psihološka priprema za realizaciju časa. Igrokaz će izvesti dva učenika. (za potrebe nastavne pripreme upotrijebit ćemo imena Amna i Hamza).

Nakon što predstavim goste i kažem da će oni imati poseban zadatak danas Hamza sav usplabiren skače iz klupe i požuri prema vratima s namjerom da izađe.

AMNA (uhvati za ruku i začuđeno upita): "Hamza, kuda si krenuo?"

HAMZA: "Ja se, Amna bojim da će naš zadatak biti težak i da neću moći to uraditi!"

AMNA: "Ne čini to, Hamza, ostani i poslušaj šta je naš zadatak. Možda nije tako teško i nerješivo".

HAMZA (pogleda je začuđeno): "Ali, Amna!"

AMNA (odlučno): "Sjedi, Hamza, poslušaj šta je naš zadatak i istraj".

(Njihov zadatak jeste da upisuju bodove grupama poslije rješavanja zadataka)

- Nakon igrokaza ponovit ćemo prethodne lekcije putem kviza u Power Pointu.
- Nakon kviza, u kojem smo ponovili prethodne lekcije, pustit ću videozapis da poslušaju imena 25 Poslanika spomenutih u Kur'anu.

Glavni dio časa (25 minuta)

Za glavni dio časa na internet pretraživačima pronaći i odabrati ilustracije o Junusu, a.s. (Jona)

Prikazati **prvi slajd** na kome je istaknut naslov lekcije koju ćemo raditi.

“ALLAHOVA MILOST JE NEIZMJERNA – JUNUS, A.S.”

Allah, dž.š., je poslao Junusa, a.s., u veliki grad Ninivu na sjeveru Iraka, nasuprot drugog velikog grada zvanog Mosul na rijeci Tigris. Na jednoj obali je bio Mosul a na drugoj Niniva. Broj stanovnika Ninive tog vremena bio je velik. U Kur'anu se spominje da je bilo više od stotinu hiljada ljudi.

Drugi slajd je geografska karta Ninive.

Zatim će izaći jedan učenik da objasni geografski položaj, tlo i klimu. Asirija je u isto vrijeme i geografski i politički pojam. U geografskom smislu, riječ je o sjevernom dijelu čijim se središtem obično označava trokut što ga čine Kurdsko gorje na sjeveru, rijeka Tigris na zapadu, te gornji tok rijeke Zabs s istoka, koja se potom ulijeva u Tigris, čineći tako najjužniji krak tog trokuta.

Unutar ovog trokuta, ili vrlo blizu njega, smjestili su se svi važni gradovi tog kraja: Ašur, Niniva, Arbela i Kalah. U današnjem političkom smislu čitav središnji dio Asirije nalazi se unutar Iraka, dok se šira Asirija protezala u današnju južnu Tursku i istočnu Siriju.

Klima

Klima je izuzetno ugodna s toplim ljetima i svježim zimama, dok su proljeća i ljeta duga i umjerena. Padavine su redovite i dostatne za održavanje bogate vegetacije. Tek južnije od grada Ašura postaju rjeđe. Pretpostavlja se da su u 2. tisućljeću p.n.e. na području Asirije još uvijek postojale prostrane šume bogate vegetacijom i faunom, te da je tlo bilo plodnije nego danas.

Prirodna bogatstva

Među bogatstva Asirije valja ubrojati ponajprije zemlju i vodu, što omogućuje razvoj poljoprivrede

i stočarstva. Rijeke su bile bogate ribom, dok su na brežuljcima uspijevali vinogradi. Od materijala koristila se glina za izradu opeka, te mosulski mramor.

Nakon učenikovog objašnjenja pustit će **treći slajd** – 3D videozapis Ninive da učenici pogledaju kako je Niniva izgledala u osmom stoljeću.

Četvrti slajd slijedi nakon videozapisa, ovdje objasniti šta su faraoni (posebno Ašurbanipal) činili narodu Ninive što je jako žalostilo Junusa, a.s., mučili su ih. Prinostili su kipovima darove zbog čega su danonoćno morali raditi a time su porodice bile razdvojene.

Na **petom i šestom slajdu** biće istaknuta upornost Junusova a.s. u pozivanju ljudi u vjeru u Allaha, dž.š., i da su za 33 godine njegovog pozivanja svega dvojica ljudi primila islam koji su tajno vjerovali i skrivali se od ostalih. Sam Junus, a.s., bio je kažnjen od strane faraonovih sluga.

Allah, dž.š., mu je naredio da ih upozori i kaže im kako im je ostalo još samo tri dana da povjeruju u ono čemu ih on poziva, ali mu Allah, dž.š., nije dozvolio da ode od njih.

Na **sedmom i osmom slajdu** ilustracijom je prikazan Junusov, a.s., odlazak na brod bez Allahove, dž.š., dozvole. U periodu kad ih je napustio počese se obistinjavati znakovi Allahove, dž.š., kazne nad Ninivom. Prekrio ih je ogroman crni oblak iz kojega se jasno vidjelo zlo i opasnost po stanovnike toga grada. Prvog dana, kada su ugledali crni oblak, shvatili su kako će se Junusova, a.s., prijetnja Allahovom kaznom nad njima obistinuti.

Deveti i deseti slajd prikazuju pokajanje Junusovog naroda i rušenje kipova u hramu. Bili su tužni jer Junusa, a.s., nisu nigdje mogli naći. Svi su postali vjernici iskreno se pokajali i Allah, dž.š., im je oprostio. Međutim, Junus je četrdesete noći napustio grad bez Allahovog odobrenja.

Na **jedanaestom slajdu** Junus odlazi na brod. Za njega Allah kaže da da je “Ebeka” odbjegli rob od svoga Gospodra. Nije čekao Allahove upute nego je ostavio svoj narod i otišao.

Junus, a.s., nije znao da se njegov narod pokajao, ali je bio ljut na sebe što ih je napustio, što nije sa njima ostao i četrdesetu noć. U Ninivu se nije htio vratiti jer je mislio da je u očima svoga naroda lažov.

Dvanaesti i trinaesti slajd prikazuje nevrijeme koje je zadesilo brod na pučini. Zbog pretrpanosti bacaju kocku i odluka pada da Junusa, a.s., bace u more.

Na **četnaestom i petnaestom slajdu** Junusa, a.s., po Allahovoj, dž.š., odredbi progutala je riba. U nekim predajama se spominje da je tu boravio tri, u nekim sedam ili najviše četrdeset dana. Junus je u dubinama mora čuo kako morske životinje zikre.

Na **šesnaestom slajdu** prikazati ilustraciju kako se Junus, a.s., iskreno kaje i upućuje dovu Allahu, dž.š., koju učenici ujedno i slušaju (“LA ILAHE ILLA ENTE, INNI KUNTU MINE-Z – ALIMIN”).

Sedamnaesti slajd prikazuje ilustraciju o tome kako riba izbacuje Junusa, a.s., na obalu mora. Izbacila ga je na predio koji se zove El-Ara, predio bez drveća.

Na **osamnaestom slajdu** prikazati vriježu tikve koju je Allah, dž.š., dao da nikne Iznad Junusove glave. Allah, dž.š., je iz svoje velike mudrosti dao da nikne tikva iznad Junusove, a.s., glave koja mu je pravila hlad, a poznato je i da miris tikve smeta insektima. Predaja kaže da mu je Allah, dž.š., poslao gazelu koja bi mu dolazila iznad samih usta i on se njenim mlijekom hranio.

Ovdje će učenike pitati za voće i povrće koje je spomenuto u Kur'anu. Pošto smo to radili očekujem da će tačno odgovoriti:

Datule (El- En'am, 141.) Maslina (En-Nahl, 11.), Grožđe (El-Bekare, 266.) Banana (El-Vakia', 29.) Smokva (Et-Tin, 1.), Nar (Er-Rahman, 68.) Krastavci, bijeli i crveni luk, leća (El-Bekare, 61.)

Devetnaesti i dvadeseti slajd prikazuju Junusa, a.s., koji na nagovor meleka Džibrila odlazi svom narodu. Oni povjerovali su u ono čemu ih je pozivao i on ostade sa svojim narodom još četrdeset godina.

Učenicima saopštiti da je ovdje velika pouka i nama, te kako nikad ne smijemo odustajati i kako se uvijek trebamo Allahu, dž.š., obraćati za pomoć i priklanjanje se Njegovoj milosti.

Nakon izlaganja prezentacije putem ilahiju "Junus iz Ninive" u izvedbi Šabana Burhana.

Završni dio časa (10 minuta)

Nakon kratkog opuštanja uz ilahiju "Junus iz Ninive" učenicima kažem da uzmu kovertu na kojoj je

slika kita. (u koverti se nalaze puzzle kita kako guta Junusa, a.s.,).

Zadatak je da za tri minute slože puzzle. Grupa koja prva završi zadatak dobit će poen. Potom će uzeti kovertu na kojoj je slika Ninive. U koverti je list papira na kojem je napisana riječ NINIVA njihov zadatak je da napišu akrostih. Za ovaj zadatak imaju takođe tri minute. Grupa koja najbolje napiše akrostih dobit će bod.

Potom učenicima dati kovertu sa slikom barke i započinjemo igru

"Baraka znanja". Na svakoj kartici je sa jedne strane pitanje a sa druge odgovor, ali pitanje i odgovor nisu povezani. Svaki učenik će dobiti jednu ili više kartica. Učenik koji je dobio karticu samo sa pitanjem započinje igru. Zatim svi moraju pogledati odgovore na svojim karticama. Onaj ko ima pravi odgovor na postavljeno pitanje se javlja i čita odgovor. Na taj način stiže pravo da postavi sljedeće pitanje sa svoje kartice.

Baraka znanja:

KOLIKO JE POSLANIKA U KUR'ANU IMENOM SPOMENUTO?	JUNUS, A.S., JE 33 GODINE POZIVAO NAROD U VJERU ALLAHOVU.
KAKO SE ZOVAO POSLANIK KOJI JE NAPUSTIO SVOJ NAROD?	JUNUS, A.S., JE MOLIO ALLAHA, DŽ.Š., DA UBRZA KAZNU NJEGOVOM NARODU.
KOLIKO GODINA JE JUNUS, A.S., POZIVAO SVOJ NAROD U VJERU ALLAHOVU?	U KUR'ANU JE IMENOM SPOMENUTO 25 POSLANIKA.
ZA ŠTA JE JUNUS, A.S., MOLIO ALLAHA, DŽ.Š.?	POSLANIK KOJI JE NAPUSTIO SVOJ NAROD ZVAO SE JUNUS, A.S.,
DA LI SE JUNUSOV NAROD POKAJAO?	ALLAH, DŽ.Š., JE NAREDIO RIBI DA ČUVA JUNUSA, A.S.
KAKO SE ZVALA RIBA KOJA JE PROGUTALA JUNUSA, A.S.?	RIBA KOJA JE PROGUTALA JUNUSA, A.S., ZVALA SE KIT.
ŠTA JE RADIO JUNUS U UTROBI RIBE?	ISKRENO SE POKAJAO I UPUĆIVAO ALLAHU, DŽ.Š., DOVU.
ŠTA JE ALLAH, DŽ.Š., NAREDIO RIBI?	DA, JUNUSOV NAROD SE POKAJAO.
ŠTA JE NIKLO IZNAD JUNUSOVE, A.S., GLAVE NA OBALI?	MELEK DŽIBRIL JE OHRABRIVAO JUNUSA, A.S., DA SE VRATI U NINIVU.
ČEGA JE PRIMJER JUNUS, A.S.?	POTEŠKOĆE KOJE PRATE ČOVJEKA KROZ NJEGOV ŽIVOT.

KO JE OHRABRIO JUNUSA, A.S., DA SE VRATI U NINIVU?	ALLAH, DŽ.Š., JE DAO DA NIKNE VRIJEŽA TIKVE IZNAD JUNUSOVE GLAVE NA OBALI.
ŠTA JE SASTAVNI DIO ŽIVOTA SVAKOG ČOVJEKA?	JUNUS, A.S., JE PRIMJER IZDRŽLJIVOSTI
ŠTA RADIMO KAD OSJETIMO TEŠKOĆU?	U UTROBI RIBE JUNUS, A.S., JE ČUO KAKO MORSKE ŽIVOTINJE VELIČAJU ALLAHA, DŽ.Š.
ŠTA JE JUNUS, A.S., ČUO U UTROBI RIBE?	UPUĆUJEMO DOVE ALLAHU, DŽ.Š..
GDJE JE JUNUS, A.S., OTIŠAO?	ZATO ŠTO JE MISLIO DA JE U OČIMA SVOGA NARODA LAŽOV.
DA LI JE ALLAH, DŽ.Š., PRIMIO JUNUSOVU, A.S., DOVU?	JUNUS, A.S., JE ŽIVIO NA OBALI RIJEKE TIGRIS U GRADU NINIVI.
ZAŠTO JE JUNUS, A.S., MISLIO DA SE NE MOŽE VRATITI U NINIVU?	OTIŠAO JE NA BROD.
GDJE JE ŽIVIO JUNUS, A.S.?	DA, ALLAH, DŽ.Š., JE PRIMIO DOVU JUNUSA, A.S.
ZBOG ČEGA JE ALLAH, DŽ.Š., OPROSTIO JUNUSU, A.S.?	OSTAO JE JOŠ 40 GODINA SA SVOJIM NARODOM
KOLIKO JE DUGO, NAKON POVRATKA, JUNUS, A.S., OSTAO SA SVOJIM NARODO?	ZBOG TOGA ŠTO SE JUNUS, A.S., ISKRENO POKAJAO.

Treći zadatak:

Učenici uzimaju kovertu na kojoj je strelica sa natpisom Niniva Njihiv zadatak je da napišu akrostih.

N estrpljiv je bio
I neokrenuvši se otišao
N aide na barku
I ukrca se
V iškom ga proglasiše
A llah ga iskuša i milost mu Svoju ukaza

Četvrti zadatak

Mali istraživači: Učenici koji su pronašli nešto zanimljivo o Junusu a.s. iznose.

(Očekujem da pronaći da se Junus a.s. u Kur'anu spominje pod tri imena, da se deseta sura u Kur'anu zove Junus ali da samo jedan ajet govori o ovom Poslaniku. Da će pronaći ajete u drugim surama koje govore o Junusu a.s.. Da će naći objašnjenje kakva je riba kit.

Završni igrokaz

Dajem Hamzi i Amni čokoladu.

Hamza : "E baš mi je drago što sam ostao. Hvala ti, Amna, puno si mi pomogla."

Amna: "Hamza, nikad ne odustaj i ne bježi od prepreka koje se nađu ispred tebe.

Jer ti nikad ne znaš koja vrata Allah, dž.š., ispred tebe otvara."

Potom zajedno izgovaraju:

"Prepreke su samo mogućnost za poboljšanje života".

Podijeliti nastavni listić:

NAUČIMO

Poteškoće su sastavni dio života.

U poteškoćama se oslanjamo na Allaha, dž. Š., upućujući Mu dove.

JUNUS, a.s., je primjer izdržljivosti u životnim teškoćama.

Kao poslanik djelovao je u velikom asirskom gradu Ninivi, čiji se narod poslije velikih grijeha pokajao i vratio vjeri.

Deseta sura u Kur'anu zove se *Junus*.

Nakon što su ga bacili u more Allahovim određenjem progutala ga je velika riba.

Dova koju je Junus, a.s., učio u utrobi ribe:

“LA ILAHE ILLA ENTE,
SUBHANEKE, INNI KUNTU
MINE ZALIMIN.”

Nema Boga osim Tebe, hvaljen neka si. A ja sam se zaista ogriješio prema sebi. (El- Enbija; 87).

ALLAH, dž.š., je primio dovu Junusa, a.s., i Junus se vratio svome narodu u Ninivu.

Naš poslanik Muhammed, a.s., je u poteškoćama učio sljedeću dovu:

“ALLAHU MOJ, TVOJOJ MI-
LOSTI SE NADAM I NE PRE-
PUŠTAJ ME SAMOME SEBI
NI KOLIKO JE TREPTAJ OKA.
POPRAVI SVAKO MOJE STANJE,
NEMA BOGA OSIM TEBE.”

الموجز

رحمة الله لا حد لها - يونس عليه السلام

إعداد حصة مدرسية في مادة التربية الدينية

عامرة إماموفيتش

يعتبر توفير شروط تنمية الابتكار في المدرسة أحد أكبر التحديات في التربية المعاصرة، بحيث تصبح المدرسة المكان الذي يُعدّ التلاميذ للعمل الفاعل والمشاركة في المجتمع. وتعتبر دروس التربية الدينية فضاء تربويًا مؤهلاً يتيح تنمية الابتكار عند التلاميذ بدون عوائق، مما يحقق قابلية التأديب لكيان الشخص بأكمله. ويقدم هذا العمل إعدادًا لموضوع جديد في حصة التربية الإسلامية للصف السادس الابتدائي. يتضمن هذا الإعداد معلومات عن أشكال العمل وطرق التدريس ووسائله، إضافة إلى أهداف هذه الوحدة التدريسية ووظائفها. كما يعرض التعبير الكلي والجزئي للحصة التدريسية مع الإرشادات التطبيقية المفصلة والمرفقات. يقدم هذا العمل إمكانية إعداد وتنفيذ حصة تدريسية مبتكرة، بدرجة عالية من التفاعل مع باقي المواد.

الكلمات الرئيسية: التربية الإسلامية، وحدة دراسية جديدة، يونس عليه السلام.

Summary

ALLAH'S MERCY
IS IMMEASURABLE – JUNUS A.S.

Preparation for a teaching class
in Islamic religious studies

Imamović Amra

Creating an atmosphere for developing creativity in school with the aim of preparing pupils for an active participation in a society is one of the greatest challenges of contemporary pedagogy. Teaching a class of Islamic religious studies is an upbringing space wherein creativity can spontaneously develop and wherein the upbringing of a wholesome personality of an individual can be achieved. This article presents a preparation for executing a class for teaching a new content of the Islamic religious studies for the sixth grade of primary school. The preparation contains information about the forms of work, teaching methods and tools and aims and goals of this teaching unit. It also presents macro-articulation and micro-articulation of a teaching class with detailed instructions for its realisation and supplements. The author uses a great deal of interaction with other subjects in order to maximise the creativity in planning and realisation of a class.

Key words: Islamic religious studies, new teaching unit, Junus a.s.